

Muistio 15.6.2016

Tiettyjen keskisuurista polttolaitoksista ilmaan joutuvien epäpuhtauspäästöjen rajoittamisesta annetun direktiivin (2015/2193/EU) kansallinen täytäntöönpano

Direktiivi tiettyjen keskisuurista polttolaitoksista ilmaan joutuvien epäpuhtauspäästöjen rajoittamisesta (2015/2193/EU, *MCP-direktiivi*) julkaistiin virallisessa lehdessä 28.11.2015 ja se tuli voimaan 19.12.2015. Direktiivi tulee saattaa osaksi kansallista lainsäädäntöä 19.12.2017 mennessä.

MCP-direktiivi koskee polttoaineteholtaan 1–50 megawatin polttolaitoksia ja rajoittaa näiden laitosten typenoksidi-, rikkidioksidi- ja hiukkaspäästöjä. Direktiivin vaatimuksia sovelletaan uusiin käyttöön otettaviin polttolaitoksiin 21.12.2018 alkaen ja olemassa oleviin polttolaitoksiin vaiheittain niin, että polttoaineteholtaan 5–50 megawatin polttolaitoksiin direktiiviä sovelletaan vuoden 2025 alusta alkaen ja 1–5 megawatin laitoksiin vuoden 2030 alusta alkaen. Direktiivi sisältää lisäksi useita erilaisia poikkeusmahdollisuuksia olemassa oleville laitoksille, muun muassa kaukolämpö- ja biomassapoikkeukset sekä laitoksen vuotuisen käyntiaikaan perustuvia poikkeuksia.

Suomessa on noin 3 000 direktiivin soveltamisalaan kuuluvaa laitosta. Näistä noin 2 600 laitosta löytyi Suomen ympäristökeskuksen toteuttamassa inventaarioselvityksessä ja samassa selvityksessä arvioitiin inventaariosta puuttuvan 10–20 prosenttia laitoksista. Tällä hetkellä ympäristönsuojelun tietojärjestelmään kuuluvassa VAHTI-järjestelmässä on noin 1 500 direktiivin soveltamisalaan kuuluvaa laitosta.

MCP-direktiivi saatettaisiin keskeisiltä osiltaan kansalliseen lainsäädäntöön muuttamalla polttoaineteholtaan alle 50 megawatin energiantuotantoyksiköiden ympäristönsuojeluvatimuksista annettua valtioneuvoston asetusta (750/2013, *PIPO-asetus*). Käytännössä nykyinen asetus kumottaisiin uudella asetuksella, kuitenkin niin, että olemassa olevat laitokset noudattaisivat nykyisen asetuksen vaatimuksia direktiivin siirtymäaikaajan (2025/2030) päättymiseen asti. Ympäristönsuojelulakia (527/2014) on muutettava vähintään liitteen 2 osalta, koska rekisteröitävien laitosten soveltamisala laajenee itsenäisiin 1–5 megawatin polttolaitoksiin. Samassa yhteydessä tehtäisiin muut tarvittavat muutokset ympäristönsuojelulakiin muun muassa rekisteröintimenettelyn osalta. Viranomaisten toimivaltaan ei ole suunniteltu muutoksia, joten pääosassa laitoksia toimivaltainen viranomainen olisi kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Kansallisen täytäntöönpanon kanssa samanaikaisesti toteutettaisiin myös tarvittavat muutokset ympäristönsuojelun tietojärjestelmään. Tavoitteena on, että laitosten rekisteröinti ja valvonta hoidettaisiin muutosten jälkeen täysin tietojärjestelmän avulla. Tavoitteena on lisäksi, että järjestelmä olisi käytössä vuoden 2019 alusta alkaen, jolloin MCP-direktiivin uudet polttolaitokset tulevat rekisteröitäviksi. Olemassa olevat polttoaineteholtaan 5–50 megawatin polttolaitokset tulee rekisteröidä vuoden 2024 alusta alkaen ja 1–5 megawatin polttolaitokset vuoden 2029 alusta alkaen. Polttoaineteholtaan 5–50 megawatin polttolaitosten tulisi kuitenkin viimeistään jo tuolloin olla ympäristönsuojelun tietojärjestelmässä kansallisen lainsäädännön vuoksi. Vuonna 2029 tulisi rekisteröitäväksi enintään noin 1 000 polttolaitosta.

Perustettavan työryhmän tarkoituksena on tukea laaja-alaisesti direktiivin kansallista täytäntöönpanoa.